Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

9 päivänä kesäkuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Sisäinen verotus — SEUT 110 artikla — Jäsenvaltion moottoriajoneuvosta niiden ensirekisteröinnin tai niihin kohdistuvan omistusoikeuden ensimmäisen siirron kirjaamisen yhteydessä kantama vero — Veron neutraalisuus muista jäsenvaltioista käytettyinä tuotujen moottoriajoneuvojen ja kotimaan markkinoilla saatavilla olevien samanlaisten moottoriajoneuvojen välillä

Asiassa C-586/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Curtea de Apel Cluj (Clujin ylemmän asteen tuomioistuin, Romania) on esittänyt 24.11.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 18.12.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Vasile Budișan

vastaan

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Cluj,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit E. Juhász ja K. Jürimäe (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Romanian hallitus, asiamiehinään R.-H. Radu, D. Bulancea ja R. Mangu,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato A. De Stefano,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wasmeier ja G.-D. Balan,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: romania.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 110 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Vasile Budişan ja Administraţia Judeţeană a Finanţelor Publice Cluj (Clujin veroviranomaiset, Romania) ja jossa on kyse verosta, joka Budişania vaadittiin maksamaan toisesta jäsenvaltiosta käytettynä tuodun moottoriajoneuvon rekisteröinnistä Romaniassa.

Romanian oikeus

3 Verokoodeksista annetun lain nro 571/2003 täydentämisestä ja muuttamisesta 17.7.2006 annetulla lailla nro 343/2006 (Legea nr. 343/2006 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal; Monitorul Oficial al României, osa I, nro 662, 1.8.2006) sisällytettiin verokoodeksiin 1.1.2007 alkaen sovellettava, moottoriajoneuvoista kannettava erityisvero, jonka maksuvelvollisuus syntyy, kun ajoneuvo rekisteröidään ensimmäisen kerran Romaniassa (jäljempänä erityisvero).

4 Moottoriajoneuvoista kannettavan ympäristöveron käyttöönottamisesta 21.4.2008 kiireellisenä annetulla hallituksen asetuksella nro 50/2008 (Ordonanţă de Urgenţă a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule; Monitorul Oficial al României, osa I, nro 327, 25.4.2008; jäljempänä asetus nro 50/2008), joka tuli voimaan 1.7.2008, otettiin käyttöön ajoneuvoluokkia M1–M3 ja N1–N3 koskeva ympäristövero (jäljempänä ympäristövero). Velvollisuus maksaa kyseinen vero syntyi muun muassa silloin, kun moottoriajoneuvo rekisteröitiin ensimmäistä kertaa Romaniassa.

5 Asetusta nro 50/2008 muutettiin useaan otteeseen ennen kuin se kumottiin moottoriajoneuvoista suoritettavasta päästöverosta 6.1.2012 annetulla lailla nro 9/2012 (Legea nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule; Monitorul Oficial al României, osa I, nro 17, 10.1.2012; jäljempänä laki nro 9/2012), joka tuli voimaan 13.1.2012. Tällä lailla ympäristövero korvataan moottoriajoneuvoista kannettavalla uudella päästöverolla (jäljempänä päästövero).

6 Lain nro 9/2012 4 §:n mukaan velvollisuus maksaa moottoriajoneuvoista kannettava päästövero syntyi sekä silloin, kun ajoneuvo rekisteröitiin ensimmäisen kerran Romaniassa, että tietyin edellytyksin myös silloin, kun käytetyn ajoneuvon omistusoikeuden ensimmäinen siirto kirjattiin Romaniassa.

7 Moottoriajoneuvoista kannettavasta päästöverosta annetun lain nro 9/2012 tiettyjen säännösten soveltamisen lykkäämisestä ja saman lain 4 §:n 2 momentin säännösten perusteella maksetun veron palauttamisesta 30.1.2012 kiireellisenä annetun hallituksen asetuksen nro 1/2012 (Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 1/2012 pentru suspendarea aplicării unor dispoziţii ale Legii nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum şi pentru restituirea taxei achitate în conformitate cu prevederile art. 4 alin. 2 din lege; Monitorul Oficial al României, osa I, nro 79, 31.1.2012), joka tuli voimaan 31.1.2012, vaikutuksesta moottoriajoneuvojen päästöveron, joka kannettiin, kun käytetyn ajoneuvon omistusoikeuden ensimmäinen siirto kirjattiin Romaniassa, soveltamista kuitenkin lykättiin 1.1.2013 asti.

8 Moottoriajoneuvojen ympäristömaksusta 19.2.2013 annettu kiireellinen hallituksen asetus nro 9/2013 (Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule; Monitorul Oficial al României, osa I, nro 119, 4.3.2013; jäljempänä asetus nro 9/2013), jolla kumottiin laki nro 9/2012, tuli voimaan 15.3.2013.

9 Asetuksen nro 9/2013 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”[Moottoriajoneuvoista kannettava ympäristö]maksu on maksettava yhden ainoan kerran seuraavasti:

a) kun toimivaltainen viranomainen säännösten mukaisesti rekisteröi moottoriajoneuvon ensimmäisen kerran Romaniassa omistukseensa saaneen henkilön saannon ja kun tälle annetaan rekisteröintitodistus ja rekisteröintitunnus

b) kun moottoriajoneuvo otetaan uudelleen kansalliseen ajoneuvokantaan, mikäli omistajalle palautettiin [moottoriajoneuvojen ympäristömaksusta] jäljellä oleva määrä 7 §:n mukaisesti silloin, kun ajoneuvo poistettiin kansallisesta ajoneuvokannasta – –

c) kun kirjataan sellaisen käytetyn moottoriajoneuvon omistusoikeuden siirto, josta ei ole maksettu henkilöautoja ja moottoriajoneuvoja koskevaa erityisveroa, moottoriajoneuvoista kannettavaa ympäristöveroa tai moottoriajoneuvoista kannettavaa päästöveroa rekisteröintihetkellä voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti

d) kun kirjataan sellaisen käytetyn moottoriajoneuvon omistusoikeuden siirto, jonka osalta tuomioistuin on määrännyt veron palautettavaksi tai jonka se on määrännyt rekisteröitäväksi siten, ettei siitä makseta henkilöautoja ja moottoriajoneuvoja koskevaa erityisveroa, moottoriajoneuvoista kannettavaa ympäristöveroa tai moottoriajoneuvoista kannettavaa päästöveroa.”

10 Asetuksen nro 9/2013 7 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”[Moottoriajoneuvojen ympäristömaksusta] jäljellä oleva määrä on se määrä, joka kyseisestä ajoneuvosta olisi pitänyt maksaa, jos se olisi rekisteröity silloin, kun se poistettiin kansallisesta ajoneuvokannasta, ja joka lasketaan rekisteröintiajankohtana maksettavan veron määrää määritettäessä sovelletun lainsäädännön perusteella [Romanian leuina (RON)] rekisteröintihetkellä tai käytetyn ajoneuvon omistusoikeuden siirron kirjaamisajankohtana sovellettavan vaihtokurssin mukaan ottamalla huomioon kyseisen ajoneuvon kuluneisuus ajankohtana, jona se poistettiin kansallisesta ajoneuvokannasta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

11 Budişan hankki 5.6.2013 vuonna 2006 valmistetun, alun perin Saksassa rekisteröidyn käytetyn moottoriajoneuvon.

12 Budişan joutui kyseistä ajoneuvoa Romaniassa rekisteröidessään maksamaan Romanian viranomaisille 5 300 RON:n (noin 1 193 euroa) suuruisen määrän asetuksessa nro 9/2013 tarkoitettuna moottoriajoneuvojen ympäristömaksuna (jäljempänä ympäristömaksu).

13 Koska Budişan katsoi, ettei asetus nro 9/2013 soveltunut yhteen SEUT 110 artiklan kanssa, hän valitti Tribunalul Clujiin (Clujin alimman asteen tuomioistuin) ja vaati valituksessaan, että Clujin veroviranomaiset velvoitettaisiin palauttamaan hänelle ympäristömaksuna maksettu määrä.

14 Mainittu tuomioistuin hylkäsi kyseisen valituksen 3.4.2014 antamallaan ratkaisulla. Asetus nro 9/2013 oli sen mukaan unionin oikeuden mukainen, koska sillä ei syrjitty maahantuotuja tavaroita kotimaisiin tavaroihin verrattuna, olivatpa nämä uusia tai käytettyjä. Budişan valitti tästä ratkaisusta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin) katsoo, että kysymystä siitä, soveltuuko asetuksella nro 9/2013 käyttöön otettu ympäristömaksu yhteen SEUT 110 artiklan kanssa, voidaan tarkastella kahdesta näkökulmasta. Ensinnäkin kyseinen tuomioistuin pohtii, onko asetus nro 9/2013, jossa

säädetään, että ajoneuvot, joita rekisteröitäessä on jo maksettu erityisvero, ympäristövero tai päästövero, vapautetaan ympäristömaksusta, kyseisen artiklan mukainen silloin, kun kyseisten ajoneuvojen arvoon sisältyvä, aikaisemmasta verosta jäljellä oleva määrä on ympäristömaksun määrää pienempi. Koska tästä vapautuksesta seuraa, että näiden ajoneuvojen hinta on niitä myytäessä alempi kuin toisesta jäsenvaltiosta tuotavien uuden veron alaisten ajoneuvojen hinta, sillä rohkaistaan kotimaisten käytettyjen ajoneuvojen myyntiä toisista jäsenvaltioista peräisin olevien samanlaisten ajoneuvojen tuonnin vahingoksi.

16 Toiseksi kyseinen tuomioistuin pohtii, soveltuvatko ympäristömaksun kantamistavat yhteen SEUT 110 artiklan kanssa. Kotimaan markkinoilla olevan moottoriajoneuvon, josta ei ole maksettu mitään veroa joko sen vuoksi, että kyseinen ajoneuvo on rekisteröity ennen 1.1.2007 tai että aikaisemmin maksetun veron määrä on palautettu sen omistajalle, omistaja voisi asetuksen nro 9/2013 perusteella käyttää moottoriajoneuvoaan ympäristömaksua maksamatta sen luovuttamiseen eli tulevaan ja epävarmaan ajankohtaan saakka, kun taas toisesta jäsenvaltiosta tuodun samankaltaisen ajoneuvon omistaja saa käyttää kyseistä ajoneuvoa vain 90 päivän ajan, minkä jälkeen hänellä on velvollisuus rekisteröidä se ja näin ollen maksaa kyseinen ympäristömaksu.

17 Tässä tilanteessa Curtea de Apel Cluj (Clujin ylemmän asteen tuomioistuin) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kun otetaan huomioon asetuksen nro 9/2013 säännökset ja [ympäristömaksun] kohde, onko SEUT 110 artiklaa tulkittava siten, että se estää Euroopan unionin jäsenvaltiota ottamasta käyttöön päästöveroa, joka kannetaan Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien moottoriajoneuvojen rekisteröinnin yhteydessä mutta ei kotimaisten ajoneuvojen, joista on jo maksettu tällainen tai samankaltainen vero, omistusoikeuden siirron rekisteröinnin yhteydessä, kun kotimaan markkinoilla olevien moottoriajoneuvojen arvoon sisältyvä, tällaisesta verosta jäljellä oleva määrä on pienempi kuin uusi vero?

2) Kun otetaan huomioon asetuksen nro 9/2013 säännökset ja [ympäristömaksun] kohde, onko SEUT 110 artiklaa tulkittava siten, että se estää Euroopan unionin jäsenvaltiota ottamasta käyttöön päästöveroa, joka kannetaan Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien moottoriajoneuvojen rekisteröinnin yhteydessä mutta joka maksetaan kotimaisista moottoriajoneuvoista vain omistusoikeuden siirron yhteydessä, mistä seuraa, ettei ulkomaista moottoriajoneuvoa voida käyttää, ellei veroa makseta, kun taas kotimaista moottoriajoneuvoa voidaan ilman ajallisia rajoituksia käyttää veroa maksamatta, kunnes omistusoikeus kyseiseen ajoneuvoon siirtyy ja ajoneuvo tämän jälkeen rekisteröidään uudelle omistajalle?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa kysymyksillään, jotka on tutkittava yhdessä, pääasiallisesti selvittää, onko SEUT 110 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä yhtäältä sille, että jäsenvaltio ottaa käyttöön moottoriajoneuvoveron, joka kannetaan käytettyinä maahantuoduista ajoneuvoista, kun nämä rekisteröidään ensimmäistä kertaa kyseisessä jäsenvaltiossa, ja kyseisessä jäsenvaltiossa jo rekisteröidyistä ajoneuvoista, kun näiden omistusoikeuden ensimmäinen siirto kirjataan kyseisessä jäsenvaltiossa, ja toisaalta sille, että tämä jäsenvaltio vapauttaa kyseisestä verosta jo rekisteröidyt ajoneuvot, joista on maksettu aikaisemmin voimassa ollut vero, jota ei ole palautettu, kun näiden ajoneuvojen arvoon sisältyvä viimeksi mainitusta verosta jäljellä oleva määrä on uuden veron määrää pienempi.

19 On muistutettava, että SEUT 110 artiklan tarkoituksena on turvata tavaroiden vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä normaaleissa kilpailuolosuhteissa. Sillä pyritään poistamaan kaikenlainen suojaaminen, joka voi johtua muista jäsenvaltioista peräisin olevia tuotteita syrjivän sisäisen verotuksen soveltamisesta (tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Tämän vuoksi SEUT 110 artiklan ensimmäisessä kohdassa kielletään jäsenvaltioita määräämästä muiden jäsenvaltioiden tuotteille sisäisiä maksuja, jotka ovat korkeampia kuin maksut, joita ne määräävät samanlaisille kotimaisille tuotteille.

21 Tässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että asetuksella nro 9/2013 on otettu käyttöön ympäristömaksu pelkästään ennakkoratkaisukysymyksissä tarkoitettujen käytettyjen ajoneuvojen myynnissä ja että kyseinen maksu kannetaan yhtäältä käytettyinä maahantuoduista ajoneuvoista, kun ne rekisteröidään ensimmäistä kertaa Romaniassa, ja toisaalta kyseisessä jäsenvaltiossa jo rekisteröidyistä ajoneuvoista, kun niiden omistusoikeuden ensimmäinen siirto kirjataan kyseisessä jäsenvaltiossa.

22 Lisäksi asetuksen nro 9/2013 4 §:n c alakohdalla kyseisestä ympäristömaksusta vapautetaan sellaisten kotimaisten käytettyjen ajoneuvojen omistusoikeuden siirron kirjaaminen, joista niitä Romaniassa rekisteröitäessä on jo maksettu erityisvero, ympäristövero tai päästövero, niitä kyseisen pykälän d kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta, joissa tuomioistuin on määrännyt asianomaisen veron palautettavaksi.

23 Sen selvittämiseksi, aiheutuuko asetuksella nro 9/2013 käyttöön otetun kaltaisesta verojärjestelmästä SEUT 110 artiklan ensimmäisen kohdan vastaista syrjintää, on tutkittava yhtäältä, vaikuttaako kyseinen maksu muista jäsenvaltioista kuin Romaniasta käytettyinä maahantuotujen ajoneuvojen ja sellaisten kotimaisten ajoneuvojen väliseen kilpailuun, joista mainittu vero kannetaan. Toisaalta on syytä tutkia, onko kyseinen järjestelmä neutraali ensin mainittujen ajoneuvojen ja sellaisten samanlaisten kotimaisten ajoneuvojen välisen kilpailun kannalta katsoen, joihin sovelletaan edellisessä kohdassa kuvattua vapautusta.

24 Tältä osin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan muista jäsenvaltioista käytettyinä maahantuodut moottoriajoneuvot, jotka ovat SEUT 110 artiklassa tarkoitettuja ”muiden jäsenvaltioiden tuotteita”, ovat muissa kuin kyseisessä jäsenvaltiossa myyntiin saatettuja ajoneuvoja, jotka voidaan tuoda maahan ja saattaa siellä liikenteeseen, jos kyseisessä jäsenvaltiossa asuva henkilö ostaa tällaisen ajoneuvon, kun taas samankaltaiset kotimaiset ajoneuvot, jotka ovat SEUT 110 artiklassa tarkoitettuja ”kotimaisia tuotteita”, ovat kyseisessä jäsenvaltiossa myyntiin saatettuja samantyyppisiä käytettyjä moottoriajoneuvoja, joilla on samat ominaisuudet ja jotka ovat yhtä kuluneita (tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 SEUT 110 artiklassa edellytetyn neutraalisuuden tutkimisen yhteydessä ei tarvitse näin ollen ottaa huomioon niitä Romaniassa liikenteessä käytettäviä moottoriajoneuvoja, jotka eivät ole myynnissä. Koska kyseiset ajoneuvot eivät nimittäin ole saatavissa markkinoilla, ne eivät ole kilpailutilanteessa muiden ajoneuvojen kanssa siitä riippumatta, ovatko nämä kyseisen jäsenvaltion markkinoilla vai muiden jäsenvaltioiden markkinoilla saatavilla olevia ajoneuvoja (tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 32 kohta).

Ympäristömaksun verotuksellinen neutraalisuus muista jäsenvaltioista käytettyinä maahantuotujen moottoriajoneuvojen ja sellaisten Romaniassa jo rekisteröityjen samanlaisten romanialaisten moottoriajoneuvojen, joihin ei sovelleta asetuksessa nro 9/2013 säädettyä vapautusta, välisen kilpailun kannalta

26 SEUT 110 artiklan soveltamiseksi ja erityisesti sen vuoksi, että voitaisiin verrata toisiinsa käytettyinä maahantuotujen ajoneuvojen ja kyseisessä jäsenvaltiossa jo olevien käytettyjen ajoneuvojen verotusta, on tarkasteltava verokannan lisäksi ympäristömaksun kaltaisen veron määräytymisperustetta ja sen kantamistapoja (tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Jäsenvaltio ei myöskään voi kantaa käytettyinä maahantuoduista moottoriajoneuvoista veroa, jonka suuruus lasketaan ajoneuvon todellista arvoa korkeamman arvon perusteella, minkä seurauksena niitä verotetaan raskaammin kuin kotimarkkinoilla saatavilla olevia samankaltaisia käytettyjä ajoneuvoja. Verotuksen syrjivyyden välttämiseksi on näin ollen otettava huomioon moottoriajoneuvojen todellinen arvon aleneminen (tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Tämä huomioon ottaminen ei välttämättä edellytä kutakin ajoneuvoa koskevaa arviointia tai asiantuntijalausuntoa. Näin raskaan järjestelmän sijasta jäsenvaltio voi nimittäin vahvistaa käytettyjen ajoneuvojen arvon sellaisten arvioperusteisten asteikkojen mukaisesti, jotka on vahvistettu laissa, asetuksessa tai hallinnollisessa määräyksessä ja jotka on laskettu soveltamalla sellaisia kriteerejä kuin ajoneuvon ikä, ajokilometrimäärä, yleinen kunto, käyttövoima, merkki tai malli, jolloin näin määritetty käytetyn moottoriajoneuvon arvo on pääsääntöisesti hyvin lähellä ajoneuvon todellista arvoa (ks. tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin tuomioistuimelle jätetystä asiakirja-aineistosta ja varsinkin Romanian hallituksen esittämistä huomautuksista – joiden paikkansapitävyys ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava – ilmenee, että ympäristömaksun määrä vahvistetaan sellaisen asteikon mukaisesti, joka sisältää sylinteritilavuuden, kyseisen ajoneuvon Euro-päästöluokituksen tai hiilidioksidipäästöjen ja sen iän ja ajokilometrimäärän kaltaisia objektiivisia ja läpinäkyviä kriteerejä. Lisäksi on niin, että jos verovelvollinen katsoisi, ettei mainittu asteikko heijasta ajoneuvon todellista arvonalennusta, hän voi vaatia, että tämä määritetään asiantuntijalausunnossa, josta verovelvolliselle aiheutuvat kustannukset eivät saa ylittää asiantuntijalausuntoon liittyvistä toimenpiteistä aiheutuvia kuluja.

30 Näyttää siis siltä, että asetuksella nro 9/2013 taataan se, että ympäristömaksun määrää alennetaan ajoneuvon todellista arvoa koskevan kohtuullisen arvioinnin perusteella, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin vielä tarkistettava (ks. analogisesti tuomio 7.4.2011, Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, 44 kohta ja tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 38 kohta).

31 Toisin kuin erityisvero, ympäristövero ja päästövero, sellaisena kuin tämä oli voimassa 13.1.2012–1.1.2013, ympäristömaksu kannetaan saman laskentatavan mukaan yhtäältä muista jäsenvaltioista käytettyinä tuoduista moottoriajoneuvoista niitä ensimmäistä kertaa Romaniassa rekisteröitäessä ja toisaalta Romaniassa jo rekisteröidyistä moottoriajoneuvoista silloin, kun tällaisten käytettyjen ajoneuvojen omistusoikeuden ensimmäinen siirto kirjataan kyseisessä jäsenvaltiossa ja kun niihin ei sovelleta tämän tuomion 22 kohdassa kuvattua vapautusta.

32 Asetuksella nro 9/2013 säädetty vero rasittaa näin ollen samalla tavoin sekä niitä verovelvollisia, jotka ovat ostaneet muusta jäsenvaltiosta kuin Romaniasta käytetyn moottoriajoneuvon ja jotka ovat tuoneet sen Romaniaan ja rekisteröivät sen siellä, että niitä verovelvollisia, jotka ovat ostaneet Romaniassa jo rekisteröidyn käytetyn moottoriajoneuvon, jonka omistusoikeuden ensimmäinen siirto kirjataan ja johon ei sovelleta tämän tuomion 22 kohdassa tarkoitettua vapautusta, jos viimeksi mainittu ajoneuvo

oli ympäristömaksua kannettaessa ajoneuvotyypiltään, ominaisuuksiltaan ja kuluneisuudeltaan samanlainen kuin toisesta jäsenvaltiosta tuotu ajoneuvo, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava.

33 Edellä lausutusta seuraa, että asetuksella nro 9/2013 käyttöön otetun kaltainen verojärjestelmä on neutraali muista jäsenvaltioista kuin Romaniasta käytettyinä tuotujen ajoneuvojen ja sellaisten asianomaisessa jäsenvaltiossa jo rekisteröityjen samanlaisten kotimaisten ajoneuvojen, joita ei ole vapautettu kyseisellä asetuksella käyttöön otetusta verosta, välisen kilpailun kannalta.

Ympäristömaksun verotuksellinen neutraalisuus muista jäsenvaltioista käytettyinä maahantuotujen moottoriajoneuvojen ja sellaisten Romaniassa jo rekisteröityjen samanlaisten romanialaisten moottoriajoneuvojen, joihin sovelletaan asetuksessa nro 9/2013 säädettyä vapautusta, välisen kilpailun kannalta

34 Kuten tämän tuomion 22 kohdassa on todettu, asetuksen nro 9/2013 4 §:n c alakohdalla kyseisestä ympäristömaksusta vapautetaan sellaisten kotimaisten käytettyjen ajoneuvojen omistusoikeuden siirron kirjaaminen, joista niitä Romaniassa rekisteröitäessä on jo maksettu erityisvero, ympäristövero tai päästövero, niitä kyseisen pykälän d kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta, joissa Romanian tuomioistuin on tietyn ajoneuvon osalta määrännyt asianomaisen veron palautettavaksi.

35 Unionin tuomioistuimen asetuksen nro 50/2008 perusteella kannettua ympäristöveroa ja lain nro 9/2012 – sellaisena kuin sen soveltamista on osittain lykätty asetuksella nro 1/2012 (moottoriajoneuvojen rekisteröinti 13.1.2012–1.1.2013) – perusteella kannettua päästöveroa koskeviin asioihin liittyvästä oikeuskäytännöstä ilmenee tässä suhteessa yksiselitteisesti, että nämä verot eivät soveltuneet yhteen SEUT 110 artiklan kanssa (tuomio 7.4.2011, Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219; tuomio 7.7.2011, Nisipeanu, C-263/10, ei julkaistu, EU:C:2011:466; määräys 3.2.2014, Câmpean ja Ciocoiu, C-97/13 ja C-214/13, ei julkaistu, EU:C:2014:229).

36 Erityisveron on samalla tavoin katsottava olevan yhteensoveltumaton SEUT 110 artiklan kanssa, koska sillä oli samat ominaispiirteet kuin asetuksen nro 50/2008 nojalla kannetulla, kyseisen määräyksen kanssa yhteensoveltumattomalla verolla (ks. vastaavasti tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 45 kohta). Lain nro 9/2012, sellaisena kuin sitä sovellettiin 1.1.2013–15.3.2013, perusteella kannettu päästövero ei sekään sovellu yhteen SEUT 110 artiklan kanssa sen kantamistapojen vuoksi eikä etenkään sen takia, että se kannettiin vain sellaisista kotimaisista käytetyistä ajoneuvoista, joista ei ollut maksettu yhtäkään Romaniassa aikaisemmin voimassa olleista ajoneuvojen rekisteröintiveroista (ks. vastaavasti tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 47–50 kohta).

37 Unionin tuomioistuin on jo katsonut, että verojärjestelmä, jonka mukaan käytetyt moottoriajoneuvot, joista on kannettu tällaisia unionin oikeuden kanssa yhteensoveltumattomia veroja, vapautetaan uudesta verosta, tässä tapauksessa ympäristömaksusta, ei sovellu yhteen SEUT 110 artiklan kanssa (ks. vastaavasti tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 47–51 kohta).

38 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan moottoriajoneuvon rekisteröinnin yhteydessä kannettu vero nimittäin sisältyy kyseisen ajoneuvon arvoon. Kun jäsenvaltiossa rekisteröity ajoneuvo, josta on maksettu vero, tämän jälkeen myydään käytettynä ajoneuvona tässä samassa jäsenvaltiossa, sen markkina-arvo sisältää kyseisestä verosta jäljellä olevan määrän. SEUT 110 artiklaa rikotaan silloin, kun käytettynä tuodusta samantyyppisestä ajoneuvosta rekisteröintiajankohtana kannettavan veron määrä on suurempi kuin kyseinen jäljellä oleva määrä (tuomio 19.12.2013, X, C-437/12, EU:C:2013:857, 30 ja 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Näin ollen tämän tuomion 35 kohdassa mainitun kaltainen, unionin oikeuden vastainen vero on palautettava korkoineen (ks. vastaavasti tuomio 18.4.2013, Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250, 20 ja 21 kohta ja tuomio 15.10.2014, Nicula, C-331/13, EU:C:2014:2285, 27 ja 28 kohta), ja sen määrän ei tämän vuoksi voida katsoa enää sisältyvän kyseisen veron alaisen ajoneuvon markkina-arvoon. Koska näiden ajoneuvojen arvoon sisältyvä verosta jäljellä oleva määrä on nolla, tämä määrä on välttämättä sitä uutta veroa – tässä tapauksessa ympäristömaksua – pienempi, joka kannetaan ajoneuvotyypiltään, ominaisuuksiltaan ja kuluneisuudeltaan samanlaisista käytettyinä tuoduista ajoneuvoista (ks. vastaavasti tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 50 kohta).

40 On tosin niin, että pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan asetuksen nro 9/2013 4 §:n d alakohta koskee tilannetta, jossa tietystä ajoneuvosta kannettu rekisteröintivero on todellisuudessa palautettu, ja siinä säädetään, että ympäristömaksu on siinä tapauksessa maksettava asianomaisen ajoneuvon omistusoikeuden siirron kirjaamisen yhteydessä.

41 On kuitenkin syytä katsoa, että unionin oikeuden vastaisesta verosta jäljellä oleva määrä lakkaa sisältymästä ajoneuvon markkina-arvoon, kun kyseisen ajoneuvon omistajalla on unionin oikeuteen perustuva mahdollisuus saada kyseinen vero palautetuksi, siitä riippumatta, oliko tämä vero todellisuudessa jo palautettu kyseisen ajoneuvon myyntiajankohtana.

42 Tämä pelkkä mahdollisuus voi nimittäin rohkaista asianomaisia romanialaisten käytettyjen ajoneuvojen omistajia tarjoamaan näitä ajoneuvoja myytäväksi sellaiseen hintaan, jossa mainittua veroa ei ole otettu huomioon, vaikka veroa ei vielä ole palautettu. Tilanteessa, jossa veroa ei vielä ole palautettu, kyseisten ajoneuvojen ostajat vapautetaan asetuksen nro 9/2013 4 §:n c alakohdalla ympäristömaksusta. Toisesta jäsenvaltiosta käytettyinä tuotuihin ajoneuvoihin sovelletaan sitä vastoin poikkeuksetta asetuksessa nro 9/2013 säädettyä ympäristömaksua, kun niiden omistusoikeuden siirto kirjataan Romaniassa. Mainitussa säännöksessä säädetyn kaltainen vapautus on näin omiaan antamaan kilpailuedun Romanian markkinoilla jo oleville käytetyille ajoneuvoille ja näin ollen tekemään samanlaisten ajoneuvojen muista jäsenvaltioista tuonnista vähemmän houkuttelevaa.

43 Esitettyihin kysymyksiin on edellä lausutun perusteella vastattava, että SEUT 110 artiklaa on tulkittava siten, että

— se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio ottaa käyttöön moottoriajoneuvoveron, joka kannetaan käytettyinä tuoduista ajoneuvoista silloin, kun ne rekisteröidään ensimmäisen kerran kyseisessä jäsenvaltiossa, ja mainitussa jäsenvaltiossa jo rekisteröidyistä ajoneuvoista silloin, kun niiden omistusoikeuden ensimmäinen siirto kirjataan samassa jäsenvaltiossa,

— se on esteenä sille, että jäsenvaltio vapauttaa kyseisestä verosta jo rekisteröidyt ajoneuvot, joista on maksettu aikaisemmin voimassa ollut unionin oikeuden vastaiseksi todettu vero, jota ei ole palautettu.

Unionin tuomioistuimen tuomion ajalliset vaikutukset

44 Sen varalta, että annettavassa tuomiossa katsottaisiin, ettei asetuksella nro 9/2013 käyttöön otetun kaltainen verojärjestelmä sovellu yhteen SEUT 110 artiklan kanssa, Romanian hallitus on vaatinut, että unionin tuomioistuin rajoittaa antamansa tuomion ajallisia vaikutuksia. Kyseinen hallitus nimittäin vetoaa siihen, että tästä tuomiosta saattaisi aiheutua vakavia vaikeuksia Romanian taloudelle.

45 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tulkinnalla, jonka unionin tuomioistuin SEUT 267 artiklassa sille annettua toimivaltaa käyttäen antaa unionin oikeussäännölle, selvennetään ja täsmennetään kyseisen oikeussäännön merkitystä ja ulottuvuutta niin, että unionin tuomioistuimen tulkinnasta ilmenee, miten tätä oikeussääntöä täytyy tai olisi täytynyt tulkita ja soveltaa sen voimaantulopäivästä lähtien. Tästä seuraa, että näin tulkittua oikeussääntöä voidaan ja sitä täytyy soveltaa oikeussuhteisiin,

jotka ovat syntyneet ja jotka on perustettu ennen tulkintapyyntöä koskevaa tuomiota, jos edellytykset kyseisen oikeussäännön soveltamista koskevan asian käsittelylle toimivaltaisissa tuomioistuimissa muuten täyttyvät (ks. tuomio 2.2.1988, Blaizot ym., 24/86, EU:C:1988:43, 27 kohta; tuomio 10.1.2006, Skov ja Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, 50 kohta ja tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 53 kohta).

46 Niinpä unionin tuomioistuin voi ainoastaan poikkeustapauksissa unionin oikeusjärjestykseen kuuluvaa yleistä oikeusvarmuuden periaatetta soveltaen rajoittaa mahdollisuutta vedota sen tulkitsemaan oikeussääntöön. Jotta tällainen rajoittava päätös voitaisiin tehdä, kahden olennaisen edellytyksen, eli asianomaisten vilpittömän mielen ja vakavien vaikeuksien uhan, on täytyttävä (tuomio 10.1.2006, Skov ja Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, 51 kohta ja tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 54 kohta).

47 Tällainen rajoitus voidaan sallia ainoastaan siinä samassa tuomiossa, jolla pyydetty tulkintaratkaisu annetaan (tuomio 6.3.2007, Meilicke ym., C-292/04, EU:C:2007:132, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Nyt käsiteltävässä asiassa Romanian hallitus on esittänyt arvion niistä taloudellisista vaikutuksista, joita saattaisi aiheutua, jos asetuksella nro 9/2013 käyttöön otettu verojärjestelmä ei soveltuisi yhteen SEUT 110 artiklan kanssa, ja tämän arvion mukaan kyseisten ajoneuvoista kannettujen rekisteröintiverojen palauttaminen korkoineen maksaa 6 504 429 857,47 RON:ta (noin 1 448 341 039 euroa). Tällaisten rahamäärien palauttamisesta aiheutuisi Romanian valtion vuodelle 2015 ennakoidun budjettivajeen kasvu 0,9 prosenttiyksiköllä, eli se kasvaisi 1,83 prosentista 2,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

49 On syytä todeta, että Romanian hallituksen huomautukset ovat epäselviä siltä osin kuin kyse on siitä, liittyykö mainittu arvio pelkästään asetuksessa nro 9/2013 säädetyn ympäristömaksun perusteella kannettuihin rahamääriin vai niihin rahamääriin, jotka Romanian valtio on kantanut kaikilla rekisteröintiveroilla, toisin sanoen myös erityisverolla, ympäristöverolla ja päästöverolla.

50 Unionin tuomioistuin on hiljaisesti tai nimenomaisesti kieltäytynyt ajallisten vaikutusten rajoittamisesta sekä tuomioissa, joissa on korostettu näiden verojen olevan yhteensoveltumattomia unionin oikeuden kanssa (asetuksella nro 50/2008 säädetystä ympäristöverosta ks. tuomio 7.4.2011, Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219 ja tuomio 7.7.2011, Nisipeanu, C-263/10, ei julkaistu, EU:C:2011:466, 34–38 kohta; lain nro 9/2012 eri versioiden perusteella kannetusta päästöverosta ks. määräys 3.2.2014, Câmpean ja Ciocoiu, C-97/13 ja C-214/13, ei julkaistu, EU:C:2014:229, 37–42 kohta ja tuomio 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, 56–59 kohta), että tuomioissa, joissa on katsottu, että tällaiset verot olisi pitänyt palauttaa korkoineen (ks. tuomio 18.4.2013, Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250 ja tuomio 15.10.2014, Nicula, C-331/13, EU:C:2014:2285, 40–42 kohta).

51 Tässä yhteydessä sillä seikalla, että Romanian valtio oli viivytellyt palauttaessaan erityisverona, ympäristöverona ja päästöverona kannettuja summia, ei voida perustella tämän tuomion ajallisten vaikutusten rajoittamista.

52 Niinpä vakavia vaikeuksia koskevan edellytyksen täyttymistä ei voida katsoa näytetyksi. Asianomaisten vilpitöntä mieltä koskevan edellytyksen täyttymistä ei näin ollen ole tarpeen tutkia.

53 Edellä esitetystä seuraa, ettei tämän tuomion ajallisia vaikutuksia ole syytä rajoittaa.

Oikeudenkäyntikulut

54 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 110 artiklaa on tulkittava siten, että

— **se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio ottaa käyttöön moottoriajoneuvoveron, joka kannetaan käytettyinä tuoduista ajoneuvoista silloin, kun ne rekisteröidään ensimmäisen kerran kyseisessä jäsenvaltiossa, ja mainitussa jäsenvaltiossa jo rekisteröidyistä ajoneuvoista silloin, kun niiden omistusoikeuden ensimmäinen siirto kirjataan samassa jäsenvaltiossa,**

— **se on esteenä sille, että jäsenvaltio vapauttaa kyseisestä verosta jo rekisteröidyt ajoneuvot, joista on maksettu aikaisemmin voimassa ollut unionin oikeuden vastaiseksi todettu vero, jota ei ole palautettu.**

Allekirjoitukset